

УДК 81'37

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-6-17>**Оксана ЧОРНОУС,***orcid.org/0000-0001-8770-8869*кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри загальної підготовки та соціальної роботи
Кропивницького інституту державного та муніципального управління
(Кропивницький, Україна) trollly@ukr.net**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СЕМАНТИКИ ВЛАСНИХ НАЗВ**

У статті характеризуються наявні в славистиці класичні підходи до розуміння семантичності й асемантичності власних назв, а також аналізуються сучасні уявлення щодо того, які саме компоненти складають семантику оніма. Упродовж кількох століть науковий світ дискутує щодо наявності або відсутності в онімів значення. Одним із найвідоміших поборників ідеї асемантичності власних назв став британський філософ Дж. С. Мілль, за спостереженням якого оніми є ярликами, які накладаються на індивідуальний предмет та не мають значення. Означена дискусія не могла не привернути увагу славистів. Як демонструє аналіз, їхні уявлення щодо наявності чи відсутності лексичного значення у власних назв значно різняться. Такі авторитетні українські та російські вчені, як О. Реформатський, О. Ахманова, Н. Арутюнова, А. Уфімцева, К. Левковська, М. Толстой, Є. Галкина-Федорук, І. Железняк, П. Чучка, підтримують міллівську теорію асемантичності онімів, стверджуючи, що пропріативи за авторською термінологією є «семантично ущербними», лексично неповнозначними, не виражають жодних понять, не володіють ніякою смисловою структурою. Окрему наукову спільноту формують лінгвісти, які переконані в тому, що пропріативи мають значення, однак воно специфічне, принципово відмінне від лексичного значення апеятивів (Л. Щерба, Л. Щетинін, Ю. Карпенко, В. Никонов). Значна їх частина переконана в тому, що оніми набувають його лише в контексті, тобто тоді, коли онім вживають у мовленні, у спеціально дібраному мовленнєвому оточенні та особливій мовленнєвій ситуації. Ми також підтримуємо теорію, що власні назви репрезентують частину лексичної системи, є словами, отже, не можуть не мати семантику, однак йдеться про принципово інше, ніж лексичне значення апеятивів. Також у межах останньої групи дослідники мають часом діаметрально протилежні уявлення щодо того, які саме компоненти складають семантику оніма: підходи значно варіюються від трьох і далі компонентів. У роботі розглянуто підходи до компонентів семантики власних назв В. Никонова, Д. Ермоловича, О. Суперанської, М. Голомидової, О. Фоянкової, а також деяких зарубіжних дослідників.

Ключові слова: онім, семантика, асемантичність, компоненти семантики пропріатива, славістика.

Oksana CHORNOUS,*orcid.org/0000-0001-8770-8869*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Head the Department of General Training and Social Work
Kropyvnytskyi Institute of State and Municipal Governance
(Kropyvnytskyi, Ukraine) trollly@ukr.net**PROBLEMATIC ISSUES IN THE SEMANTICS OF PROPER NAMES**

The article describes the classical approaches of Slavistics to the understanding of semantics and its absence in proper names, and analyzes modern ideas about which components make up the semantics of proper names. For centuries, the scientific world has been debating whether or not there is a meaning in proper names. The British philosopher J. S. Mill was one of the most famous proponents of the idea that proper names are meaningless. According to his observations, the names are labels that are superimposed on an individual subject and are irrelevant. This discussion could not but attract the attention of the Slavs. Analysis shows that their perceptions of the presence or absence of a semantics in proper names vary considerably. Authoritative Ukrainian and Russian scholars such as O. Reformatyskiy, O. Akhmanova, N. Arutiunova, A. Ufyntseva, K. Levkovska, M. Tolstoy, Ye. Halkyna-Fedoruk, I. Zheliezniak, P. Chuchka support Millian theory denying that names have a sense. They asserted that proper names are «semantically damaged», lexically irrelevant, express no concepts, have no meaning structure. A special scientific community is formed by linguists who are convinced that proper names have semantics, but it is specific, fundamentally different from the lexical meaning of appellatives (L. Shcherba, L. Shchetynin, Yu. Karpenko, V. Nykonov and others). A lot of them are convinced that names acquire it only in context, that is, when proper name is used in speech, in a specially chosen speech environment and a particular speech situation. We also support the theory that names represent a part of the lexical system, and as words they cannot be without semantics, but it is a fundamentally different semantics than the lexical meaning of the common

names Also researchers sometimes have diametrically different perceptions of which components constitute the semantics of their own: approaches vary considerably from three to more components. The article examines the approaches to the components of semantics, proposed by V. Nykonov, D. Yermolovych, O. Superanska, M. Holomydova, O. Foniakova, as well as some foreign researchers.

Key words: *onym, semantics, absence of semantics, components of onym semantics, slavistics.*

Постановка проблеми. Упродовж кількох століть науковий світ дискутує щодо наявності або відсутності в онімів значення. Одним із найвідоміших поборників ідеї асемантичності власних назв став британський філософ Дж. С. Мілль, за спостереженням якого оніми є ярликами, які накладаються на індивідуальний предмет та не мають значення. Ця концепція була підтримана та розвинута в роботах багатьох європейських науковців, зокрема в дослідженнях В. Брендалья, Е. Бюїссанса, А. Гардінера, Р. Діксона, С. Кріпке, Дж. Лайонза, А. Нурена. Протилежну думку обстоювали М. Бреаль, Г. Фреге, О. Єсперсен, Б. Расселл, Дж. Серль, Л. Вітгенштайн, які умотивовували наявність у власних назв значення в тому чи іншому розумінні. Означена дискусія не могла не привернути увагу славістів. Саме їхні погляди вважаємо за необхідне розглянути для створення цілісного уявлення про цю проблему. Також досі дискусійним залишається питання про те, що саме включати в поняття «значення оніма»: наявність різновекторних концепцій та постійних пошуків у цьому питанні викликає потребу їх проаналізувати та узагальнити.

Аналіз досліджень. В українській лінгвістиці семантичні особливості власних назв є об'єктом наукового дослідження Ю. Браїлко, Г. Зимовець, С. Левочкиної, Г. Лукаш, В. Слабоуз, А. Швець, у російській – Н. Аблової, Л. Ахметзянової, З. Бедакової, Н. Боровікової, А. Гузнової, З. Книжникової, І. Кюршунової, О. Нахимової, Є. Плешкова, І. Пономаренко.

Мета статті – окреслити цілісний погляд на проблему значення онімів, охарактеризувавши наявні в славістиці класичні підходи до розуміння семантичності й асемантичності власних назв, а також проаналізувати сучасні уявлення щодо того, які саме компоненти складають семантику оніма.

Виклад основного матеріалу. Міркування британського філософа Дж. С. Мілля у праці «Система логіки силлогістичної та індуктивної» (1843 рік) щодо відсутності якого-небудь значення у власних назв послугувало відправною точкою для наукових пошуків наступних століть. Географічно його послідовників можна знайти у шведській (А. Нурен), датській (В. Брендаль, Х. Бертельсен), бельгійській (Е. Бюїссанс) лінгвістиці. Його ідеї підтримували А. Гардінер, С. Кріпке,

Дж. Лайонз та інші знані дослідники. Не становив винятку також слов'янський світ.

Так, міллівську теорію асемантичності власних назв розвивав О. Реформатський, який вважав, що значення пропріативів полягає лише в номінації, адже вони не виражають жодних понять (Реформатський, 2004: 36). Такі ідеї підтримала О. Ахманова, за спостереженням якої оніми позначають індивідуальні предмети безвідносно до їхніх ознак, тобто без установлення відповідності між властивостями предмета, що позначається, і тим значенням (або значеннями), яке має (або мало) це слово або словосполучення (Ахманова, 1969). На думку іншої представниці цієї групи Н. Арутюнової, оніми взагалі є «семантично ущербними», нездатними повідомляти яку-небудь інформацію про предмет, характеризувати його (Арутюнова, 1976: 327). Про лексичну неповнозначність власних назв говорила А. Уфимцева, наголошуючи на тому, що пропріативи не володіють ніякою смисловою структурою (Уфимцева, 1968: 72). Схожу позицію обстоювала К. Левковська, яка зауважувала, що власна назва насамперед виконує завдання розрізнення власних предметів або об'єктів і базується на предметній співвіднесеності, а не на значенні або властивості (Левковская, 2005: 176–180). Доволі однозначною щодо значення онімів є позиція М. Толстого: онім є кодовим знаком конкретного об'єкта, «змістом» якого є сума знань про властивості цього об'єкта, які неоднаково сприймаються різними особами та не мають семантики, тобто суми семантичних ознак (Толстой, 1997: 395–396). Дослідник вважає, що про семантику оніма можна говорити лише настільки, наскільки він пов'язаний (зокрема, етимологічно) з апелятивом. Привертає увагу також позиція Є. Галкиної-Федорук, яка вважає, що власні назви є лише розрізнявальним знаком та не містять ані поняття, ані значення (Галкина-Федорук, 1956: 53–54). В українській ономастиці міллівську теорію асемантичності підтримала І. Железняк. На переконання дослідниці, відсутність семантики в онімів є визначальною, адже саме від цього залежать всі інші риси пропріативів як класу лексики (Железняк, 2001: 15). Не оминув своєю увагою цю проблему ще один знаний український ономаст П. Чучка. Учений стверджував, що прізвища є типовими

асемантичними номінативними одиницями, які не виражають ні лексичне, ні словотвірне значення (Чучка, 2005: XX).

Традиційно їхніми антагоністами виступили дослідники, які обґрунтовували ідею про те, що власні назви мають значення. Значна їх частина переконана в тому, що оніми набувають його лише в контексті (тексті, дискурсі, соціумі, соціолекті), тобто тоді, коли онім вживають у мовленні, спеціально дібраному мовленнєвому оточенні та особливій мовленнєвій ситуації. Такий підхід свідчить про обов'язковість логічного та поняттєвого зв'язку пропріатива з денотатом для виявлення його семантики, причому більшої вагомості набувають співзначення (Плешков, 2017: 72). Цієї думки дотримуються О. Суперанська (закріплені за конкретними об'єктами власні назви в мовленні отримують поняттєвий зміст від властивостей цих одиничних об'єктів (Суперанская, 2009: 8–9); у семантиці власної назви сконцентровані як мовленнєві (адресні), так і екстралінгвальні енциклопедичні (історичні, географічні) відомості, а також психологічні, емоційні, афективні моменти, ідеологічна спрямованість назви та особливості її сприймання (Суперанская, 1973: 322–323)), В. Болотов (оніми мають енциклопедичне значення, що тлумачиться як сума конкретної інформації про денотат; це значення виникає в мовленні) (Болотов, 1972: 333–334)), М. Рут (семантикою власної назви є його внутрішньосоціумна семантика; ім'я живе всередині соціуму й саме всередині нього володіє значенням) (Рут, 2001)). Цікаво, що прихильники цього підходу часом розмежовують мовленнєву та енциклопедичну інформацію (О. Суперанська), а іноді трактують її як суто енциклопедичну, що реалізується лише в мовленні (І. Королева, В. Болотов).

Окрему наукову спільноту формують лінгвісти, які переконані в тому, що пропріативи мають значення як у мовленні, так і в мові, однак воно специфічне, принципово відмінне від лексичного значення апелятивів. Цю концепцію представляють Л. Щерба (особові імена складають абсолютно особливу групу пропріативів, які не мають іншого визначення, ніж «одне з особових імен», однак вони так само є факультативними словами, адже входять у мовлення з очевидним для кожного ситуації смислом (Щерба, 1974: 280); власні назви, як будь-які слова, функціонують у мовленні, отже, мають смисл; значення онімів не обмежується енциклопедичним, однак має включати певний мінімум (поняття), який забезпечив би можливість уживання його в мовленні) (Щерба, 1974: 278); Л. Щетинін (власні назви

мають поняттєве наповнення, однак у мові оніми виражають загальні поняття, а в мовленні – конкретні) (Щетинін, 1966), Ю. Карпенко (власні назви мають специфічну, своєрідну семантику, яка є вузькою, нездатною для видозмін) (Карпенко, 1970: 89); В. Никонов (власні назви мають три плани значення, а саме пряме, етимологічне, антропонімне) (Никонов, 1979: 246). У науковій літературі, аналізуючи цю концепцію, найчастіше семантику власних назв трактують як таку, що акумулює мовленнєву, мовну та енциклопедичну інформацію (Котович, 2017: 132), де мовленнєва інформація репрезентує зв'язок оніма з об'єктом, виявляє ставлення до іменованого ним об'єкта з боку мовця; енциклопедична інформація є сумою інформації про об'єкт; мовна (лінгвістична) інформація містить відомості про мовну належність оніма, словотвірну модель, етимологію, обґрунтування етимона, позамовну характеристику, наголошування та творення похідних форм (Королева, 2016: 18).

Спираючись на міркування В. Котович (Котович, 2017: 131), ми переконуємось у тому, що власні назви репрезентують частину лексичної системи, є словами, отже, не можуть не мати семантику. Серед інших представлених найбільше імпонує концепція розуміння онімів як одиниць мови та мовлення, які мають значення, однак принципово інше, ніж лексичне значення апелятивів.

Однак проблема визнання онімів такими, що мають значення, цим не вичерпується, адже дослідники мають часом діаметрально протилежні уявлення щодо того, які саме компоненти складають семантику оніма. Така неоднозначність пояснюється тим, що в поняття «семантика оніма» закладається не лише смисл лексичного значення, але й, з одного боку, набагато вужчий, що передбачає лише вихідне мотиваційне значення, а з іншого боку, набагато ширший, що містить усю інформацію, яку тільки можна почерпнути з імені (Рут, 2001: 59). Часом семантику власної назви прирівнюють до семантики вихідного апелятива, іноді переносять на ті образи, які складаються в нашій свідомості як певні денотати назв (Плешков, 2017: 72). Сумнівний характер першого варіанта стає очевидним з двох причин (Котович, 2017: 133): по-перше, в онімному просторі функціонує велика кількість власних назв, мотивованих не апелятивом, а іншим пропріативом; по-друге, не завжди можна виявити тотожність семантики вихідного апелятива та семантики апелятива, яка простежується у власній назві (нові смислові відтінки, редукція частини вихід-

ної семантики) (Березович, 1991: 75). Другий варіант частково відображають сучасні підходи до розуміння семантики власних назв. Як приклад наведемо позиції В. Никонова, Д. Єрмоловича, О. Суперанської, М. Голомидової, О. Фоякової.

Трансформуючи три плани значення, виділені В. Никоновим для топонімів, у більш загальний варіант, отримуємо, що кожен онім має доонімне (етимологічне, апелятивне) значення того слова, від якого утворено онім; власне онімне значення, яке належить до функціонування онімів у мовленні; постонімне значення, тобто ті асоціації з назвою, які з'являються в людини в результаті знайомства з об'єктом (Никонов, 1965: 57–61).

Д. Єрмолович виокремив такі чотири компоненти в значенні власних імен: інтродуктивний (існування та предметність іменованого); класифікаційний (належність об'єкта до того чи іншого класу, денотат); індивідуалізаційний (спеціальне призначення конкретної власної назви для іменування об'єкта, референт); характеристичний (набір ознак референта, достатній для розуміння співрозмовниками, про кого або про що йдеться) (Єрмолович, 2001: 12). Позитивовання особових імен як згорнутого повідомлення свідчить про близькість автору дескриптивної теорії.

О. Суперанська визначила, що семантику власної назви складає інформація, яку вона містить, її мовні, мовленнєві та спеціальні ономастичні функції, стилістична й естетична значущість; у ній сконцентровані як мовленнєві (адресні), так і екстралінгвальні енциклопедичні (історичні, географічні) відомості, а також психологічні, емоційні, афективні моменти, ідеологічна спрямованість назви та особливості її сприймання (Суперанская, 1973: 322–323).

М. Голомидова описала такі декілька рівнів або блоків функціонування семантики на прикладі антропонімів:

1) загальна категорійна семантика (іменованний предмет мислиться в його індивідуальній сутності);

2) окрема («приватна») категорійна семантика (повідомляє додаткові ознаки об'єкта через форму назви, наприклад, для антропонімів – це істота, стать, належність до людського роду);

3) окрема характеристична семантика (характеристика конкретного носія залежно від мотивації та внутрішньої форми імені (часом може втрачати свою актуальність));

4) окрема індивідуалізаційна семантика або денотативна співвіднесеність (образ конкретного носія імені, включеного в соціальне середовище) (Голомидова, 1998: 68–70).

О. Фоякова систематизувала компоненти лексичного значення власних назв таким чином:

1) категорійна семантика (граматичне значення предметності, відмінка, роду, частково числа, істоти);

2) власне лексична семантика (номінативне (денотативне) та прагматичне значення оніма);

3) мовні конотації (стилістичне, емоційне, експресивне, соціальне забарвлення імені);

4) «психічна» семантика (уявлення про денотат (референт) у свідомості мовця, різні асоціації, пов'язані з певним іменем-звучанням у загальній свідомості колективу та окремих його соціальних груп, а також свідомості індивіда);

5) культурно-історична семантика (інформація соціального та реально-енциклопедичного характеру) (Фоякова, 1990: 23).

У новітніх європейських та американських дослідженнях творчо переосмислюються семантичні теорії минулого та позиціонується ідея, що власні назви мають значення, однак йдеться про різні його типи. Це питання докладно описане норвезьким дослідником Г. Мотшенбахер (Motschenbacher, 2020). Так, за пропріативами визнається денотативне та конотативне значення. Денотативне значення власної назви не змінюється в усіх контекстах використання, отже, значною мірою відповідає словниковому тлумаченню лексичної одиниці. Оними є специфічними в цьому аспекті, оскільки позначають один конкретний об'єкт. Окрім денотативного, виокремлюють також конотативне значення. Йдеться про те, що залежно від досвіду та знань мовці можуть мати різні асоціації з власними назвами. Так, *Оксфорд* у багатьох людей асоціюється з академічною елітою, при цьому є високою ймовірністю того, що принаймні одна людина асоціює його з місцем проживання своєї бабусі. Етимологічно непрозорі власні назви мають власне пропріальне значення, однак такими є не всі оними. Наприклад, ойконіми, які містять елементи типу *довгий, новий*, з позицій мови в складі власної назви не мають значення, однак для мовців їх описове значення може бути контекстуально активованим (багато мовців абсолютно впевнені, що назви *Лонг-Айленд, Нью-Йорк* пов'язані саме з довжиною, новизною). Окрім цього, оними можуть мати суппозитивні значення. Одним із таких типів значень, який дуже поширений в іменах, є категоричне значення, а саме сприйняття того, що ім'я пов'язане з певним видом базової категорії понять (Nyström, 2016: 48; van Langendonck, 2007: 86). Наприклад, особа, навіть не знаючи, ким є носій імен *Стефанія* чи *Кріс-*

тофер, все одно найвірогідніше припустить, що вони стосуються людини і що ця людина може бути відповідно жінкою чи чоловіком. Так само *Сміт* зазвичай сприймається як прізвище, *Бірмінгем* як топонім, *Темза* як назва річки, *Лассі* як кличка собаки. При цьому прихильники такої ідеї свідомі того, що не всі припущення завжди є правильними, наприклад, іноді *Стефані* може бути ім'ям собаки, а *Бірмінгем* – прізвищем. До того ж деякі особові імена можуть належати як чоловіку, так і жінці, можливі також випадки нестандартного використання імен (Рут, 2001: 28).

Американський дослідник А. Батома диференціює такі три шари: лінгвістичний (буквальне або денотативне значення); культурний, який іноді плутають з етимологічним значенням; окрім мотивацій номінатора, може забезпечити соціально-культурні та філософські заповіді мовної спільноти; прагматичний, що вказує на значення, якого набуває власна назва в контексті її використання (міжособистісний, ситуативний чи соціальний контекст) (Batoma, 2009: 219).

Продуктивними для нашого дослідження вважаємо позиції щодо семантики антропонімів російського лінгвіста О. Черноброва та німецького психолога П. Бальтеса. На підставі результатів проведеного асоціативного експерименту О. Чернобров кваліфікує семантику імені як суб'єктивно-асоціативну, що виявляється на соціально-культурному рівні (Чернобров, 2002: 9). Це значення, на думку дослідника, складається з характерних ознак найбільш відомих носіїв імен,

при цьому зв'язок між цими ознаками та іменами не є поняттєвим; імена більше, ніж апелювати, пов'язані з фоновою інформацією та набагато інформативніші за непрямих мовленнєвих актів, але їхня прагматична інформативність також не є значенням. Німецький психолог П. Бальтес значенням імені вважав психічний образ або описовий набір характеристик, які ми можемо «сприймати» із самого імені та які можуть загалом не відповідати носієві цього імені (Baltes, 1991).

Висновки. Уявлення лінгвістів щодо наявності чи відсутності лексичного значення у власних назв значно різняться. Такі авторитетні українські та російські вчені, як О. Реформатський, О. Ахманова, Н. Арутюнова, А. Уфимцева, К. Левковська, М. Толстой, Є. Галкіна-Федорук, І. Железняк, П. Чучка, підтримують міллівську теорію асемантичності онімів, стверджуючи, що пропріативи за авторською термінологією є «семантично ущербними», лексично неповнозначними, не виражають жодних понять, не володіють ніякою смисловою структурою. Окрему наукову спільноту формують лінгвісти, які переконані в тому, що пропріативи мають значення як у мовленні, так і в мові, однак воно специфічне, принципово відмінне від лексичного значення апелютивів (Л. Щерба, Л. Щетинін, Ю. Карпенко, В. Никонов). Також у межах останньої групи дослідники мають часом діаметрально протилежні уявлення щодо того, які саме компоненти складають семантику оніма, адже підходи значно варіюються від трьох компонентів і далі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арутюнова Н. Предложение и его смысл. Логико-семантические проблемы. Москва : Наука, 1976. 383 с.
2. Ахманова О. Словарь лингвистических терминов. Москва : Советская энциклопедия, 1969. 607 с.
3. Березович Е. Семантические микросистемы топонимов как факт номинации. *Вопросы ономастики*. 1991. Вып. 19. С. 75–90.
4. Болотов В. К вопросу о значении имени собственного. *Восточнославянская ономастика*. 1972. С. 333–345.
5. Галкіна-Федорук Е. Слово и понятие. Москва : Учпедгиз, 1956. 56 с.
6. Голомидова М. Искусственная номинация в русской ономастике. Екатеринбург, 1998. 232 с.
7. Ермолович Д. Имена собственные на стыке языков и культур. Москва : Р. Валент, 2001. 200 с.
8. Железняк І. Про деякі лінгвістичні ознаки власних назв. *Мовознавство*. 2001. № 1. С. 13–18.
9. Карпенко Ю. О семантике собственных имен. *Актуальные проблемы лексикологии* : тезисы докладов и сообщений Всесоюзной научной конференции (г. Минск, 17–20 июня 1970 года). Минск, 1970. С. 89.
10. Королева И. Информативное поле имен собственных. *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. Серия: Филология, педагогика, психология*. 2016. № 4. С. 16–22.
11. Котович В. Ойконіми: роздуми про семантику. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2017. С. 129–142.
12. Левковская К. Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала. Москва : КомКнига, 2005. 296 с.
13. Никонов В. Введение в топонимику. Москва : Наука, 1965. 172 с.
14. Никонов В. Имя и общество. Москва, 1979. 280 с.
15. Плешков Е. Значение имени собственного как лингвистическая проблема. *Вестник ЮУрГУ. Серия «Лингвистика»*. 2017. Т. 14. № 3. С. 71–75.
16. Реформатский А. Введение в языковедение : учебник для вузов. 5-е изд., испр. Москва : Аспект Пресс, 2004. 536 с.
17. Рут М. Антропонимы: размышления о семантике. *Известия Уральского государственного университета*. 2001. № 20. С. 59–64.

18. Суперанская А. Общая теория имени собственного. Москва : Наука, 1973. 366 с.
19. Суперанская А. Ономастика начала XXI века. Москва : Институт языкознания РАН, 2009. 80 с.
20. Толстой Н. Еще раз о «семантике» имени собственного. *Избранные труды*. Москва : Языки русской культуры, 1997. Т. 1 : Славянская лексикология и семасиология. 520 с.
21. Уфимцева А. Слово в лексико-семантической системе языка. Москва : Наука, 1968. 272 с.
22. Фоянкова О. Имя собственное в художественном тексте. Ленинград : ЛГУ, 1990. 103 с.
23. Чернобров А. Философские и логико-методологические основы теории номинации (на материале английских и русских собственных имен) : автореф. дис. ... докт. филол. наук : спец. 10.02.04. Москва, 2002. 38 с.
24. Чучка А. Прізвища закарпатських українців: історико-етимологічний словник. Львів : Світ, 2005. XLVIII, 701 с.
25. Щерба Л. Языковая система и речевая деятельность. Ленинград : Наука, 1974. 428 с.
26. Щетинин Л. Слова, имена, вещи: очерки об именах. Ростов-на-Дону : изд-во Ростовского ун-та, 1966. 222 с.
27. Baltes P. Semantic variation in the connotations of personal names. *Deseret Language and Linguistic Society Symposium*. 1991. Vol. 17. Iss. 1. P. 75–85.
28. Batoma A. Onomastics and Indirect Communication among the Kabre of Northern Togo. *Nordic Journal of African Studies*. 2009. № 18 (3). P. 215–234.
29. Motschenbacher H. Corpus Linguistic Onomastics: A Plea for a Corpus-Based Investigation of Names. *Names*. 2020. Vol. 68:2. P. 88–103.
30. Nyström S. Names and meaning. *The Oxford Handbook of Names and Naming* / C. Hough, ed. Oxford : Oxford University Press, 2016. P. 39–51.
31. Langendonck W. Theory and typology of proper names. *Trends in linguistics. Studies and monographs*. Berlin ; New York : Walter de Gruyter, 2007. 378 p.

REFERENCES

1. Arutyunova N. Predlozhenie i ego smy'sl. Logiko-semanticheskie problemy'. [The proposal and its meaning. Logical-semantic problems]. Moscow: Nauka, 1976. 383 p. [in Russian].
2. Axmanova O. Slovar' lingvisticheskikh terminov [Dictionary of linguistic terms]. Moscow: Sovetskaya e'nciklopediya, 1969. 607 p. [in Russian].
3. Berezovich E. Semanticheskie mikrosistemy toponimov kak fakt nominacii. [Semantics of place names microsystems as a fact of nomination]. *Problems of Onomastics*. 1991. Volume 19. P. 75–90 [in Russian].
4. Bolotov V. K voprosu o znachenii imeni sobstvennogo [To the question of the meaning of a given name]. *Eastern Slavic Onomastic*. 1972. P. 333–345. [in Russian].
5. Galkina-Fedoruk E. Slovo i ponyatie [Word and concept]. Moscow: Uchpedgiz, 1956. 56 p. [in Russian].
6. Golomidova M. Iskusstvennaya nominaciya v russkoj onomastike [Artificial nomination in Russian onomastics]. *Yekaterinburg*, 1998. 232 p. [in Russian].
7. Ermolovich D. Imena sobstvenny'e na sty'ke yazy'kov i kul'tur. [Proper names at the junction of languages and cultures]. Moscow: R. Valent, 2001. 200 p. [in Russian].
8. Zheliezniak I. Pro deiaki linhvistychni oznaky vlasnykh nazv [Some linguistic characteristics of proper names]. *Movoznavstvo*. 2001. Vol. 1. P. 13–18 [in Ukrainian].
9. Karpenko Ju. O semantike sobstvennykh imjon [About the semantics of proper names]. *Current problems of lexicology*. Minsk, 1970. P. 89 [in Russian].
10. Koroleva I. A. Informativnoe pole imen sobstvennykh [Informative field of proper names]. *IKBFU Press. Issue Philology, pedagogy, and psychology*. 2016. № 4. P. 16–22 [in Russian].
11. Kotovych V. Oikonimy: rozhdmy pro semantiku [Oiconyms: reflections on semantics]. *Native word in ethnocultural dimension*. 2017. P. 129–142 [in Ukrainian].
12. Levkovskaya K. Teoriya slova, principy ee postroeniya i aspekty izucheniya leksicheskogo materiala [Word theory, principles of its construction and aspects of studying lexical material]. Moscow: KomKniga, 2005. 296 p. [in Russian].
13. Nikonov V. Vvedenie v toponimiku [Introduction to toponymy]. Moscow: Nauka, 1965. 172 pp. [in Russian].
14. Nikonov V. Imya i obshhestvo [Name and society]. Moscow: Nauka, 1979. 280 p. [in Russian].
15. Pleshkov E. Znachenie imeni sobstvennogo kak lingvisticheskaya problema [The meaning of a proper name as a linguistic problem]. *Bulletin of the South Ural State University. Series "Linguistics"*. 2017. Vol. 14. No. 3. P. 71–75 [in Russian].
16. Reformatskij A. Vvedenie v yazy'kovedenie [Introduction to linguistics]. Moscow: Aspekt Press, 2004. 536 p. [in Russian].
17. Rut M. Antroponimy: razmyshleniya o semantike [Anthroponyms: reflections on semantics]. *Izvestia. Ural Federal University Journal*. 2001. No. 20. P. 59–64 [in Russian].
18. Superanskaya A. Obshhaya teoriya imeni sobstvennogo [General theory of proper name]. Moscow: Nauka, 1973. 366 p. [in Russian].
19. Superanskaya A. Onomastika nachala XXI veka [Onomastics of the beginning of the 21st century]. Moscow: The Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences, 2009. 80 p. [in Russian].
20. Tolstoj N. Eshhe raz o "semantike" imeni sobstvennogo. Izbranny'e trudy' [Again on "semantics" of a proper name. Selected works]. Moscow: Languages of Russian culture, 1997. T. 1. 520 p. [in Russian].

21. Ufimceva A. Slovo v leksiko-semanticheskoy sisteme yazyka [Word in the lexico-semantic system of language]. Moscow: Nauka, 1968. 272 p. [in Russian].
22. Fonyakova O. Imya sobstvennoe v xudozhestvennom tekste [Proper name is in the art text]. Leningrad: LGU, 1990. 103 p. [in Russian].
23. Chernobrov A. Filosofskie i logikometodologicheskie osnovy' teorii nominacii (na materiale anglijskix i russkix sobstvenny'x imen) [Philosophical and logical-methodological foundations of the theory of nomination (based on the material of English and Russian proper names)]. Synopsis diss. Doc. of Phil. Sciences: 10.02.04. Novosibirsk State Pedagogical University. Moscow, 2002. 38 p. [in Russian].
24. Chuchka A. Prizvyshcha zakarpatskykh ukrainsiv: istoryko-etymolohichnyi slovnyk [Family names of Transcarpathian Ukrainians: historical and etymological dictionary]. Lviv: Svit, 2005. XLVIII, 701 p. [in Ukrainian].
25. Shherba L. Yazy'kovaya sistema i rechevaya deyatel'nost' [Language system and speech activity]. Leningrad: Nauka, 1974. 428 p. [in Russian].
26. Shhetinin L. Slova, imena, veshhi: ocherki ob imenax [Words, names, things: essays about names]. Rostov-na-Don: Publishing house of Rostov University, 1966. 222 p. [in Russian].
27. Baltes P. Semantic variation in the connotations of personal names. Deseret Language and Linguistic Society Symposium. 1991. Vol. 17. Iss. 1. P. 75–85.
28. Batoma A. Onomastics and Indirect Communication among the Kabre of Northern Togo. Nordic Journal of African Studies. 2009. 18(3). P. 215–234.
29. Motschenbacher H. Corpus Linguistic Onomastics: A Plea for a Corpus-Based Investigation of Names. Names. 2020. Vol. 68:2. P. 88–103.
30. Nyström S. Names and meaning. The Oxford Handbook of Names and Naming / C. Hough, ed. Oxford : Oxford University Press, 2016. P. 39–51.
31. Langendonck W. Theory and typology of proper names. Trends in linguistics. Studies and monographs. Berlin, New York : Walter de Gruyter, 2007. 378 p.